

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Людмила Цолова-Борисова, редовна докторантка в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ на ФЖМК на СУ “Св.Климент Охридски“ на тема „Преотстъпване на права за излъчване и разпространение“, за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки, научна специалност: "Журналистика- електронни медии", научен ръководител: доц. д-р Теодора Петрова

1. Актуалност на тема за дисертация

Избраната от Людмила Цолова тема „Преотстъпване на права за излъчване и разпространение“ е интердисциплинарна по своя характер. В разработката на дисертационния труд е се съчетават познания в областта на правните науки и авторските права, на комуникациите и медиазнанието, телевизията и спецификите на телевизионната журналистика. Дисертационният труд изисква още умения за анализ и обобщение на данни, работа с източници и оценка на описаните източници, заедно с това е необходимо пишещият да има познания за телевизионния пазар и телевизионната среда у нас, продуцентските принципи на големите продуцентски къщи и управлението на права в дигитална медийна среда. Дисертацията изследва развитието на медийната среда и преотстъпването на права, като са използвани различни подходи- исторически, сравнителен, описателен- на документи и практики, качествен анализ на съществуващите практики.

Нейната актуалност е свързана със състоянието на медийната среда, оценката на рекламния пазар и управлението на права на медийно съдържание у нас.

Част от продукцията на телевизиите у нас включва предавания, които са форматни, по лиценз, разпространявани чрез различни платформи. Предаванията по лиценз, или с преотстъпени за излъчване права, са част от глобализирания телевизионен ефир - от САЩ, през България, до САЩ,, част от програмите на големите телевизии не само у нас, но навсякъде по света. Тези предавания са телевизионни състезания, риалити формати от различен характер, куливарни предавания, филмови продукции и други, чието производство и излъчване става все по- конкурентно не само на българския пазар, но и в много от европейските страни. През последните години има съдебни практики и съдебни решения, свързани с претенции на големи продуцентски къщи за предавания по лиценз, разпространявани в българския ефир.

През последните години предаванията по лиценз, или с „преотстъпени права“ , станаха част от продукцията на българските продуцентските къщи, а телевизиите ги залагат в програмите си на конкурентен принцип, често в най- гледания часови пояс. Излъчването на тези предавания става в цифрова среда в онлайн платформи. Това допълнително усложнява преотстъпването на права за производство и излъчване. Затова тема, свързана с изследване на практиките на уреждане на преотстъпване на права за излъчване и разпространение е важна и актуална.

Ще се съглася с докторантката, че темата е „актуална, защото очертава широкоформатна рамка на правата за излъчване и разпространение на телевизионна програма от български телевизионни организации и платформени оператори, включително и дигиталните права за разпространение на съдържание.“

2. Структура и съдържание на дисертацията.

Върху обем от 215 страници, текстът е развит в Увод, четири глави, Заключение, отделени са Библиография и Приложения. Библиографията е от 156 заглавия на български и чужди езици. Приложенията са свързани с текста, като включват нормативни актове и справки за органи, занимаващи се с договаряне и преотстъпване на права. Структурата на текста отговаря на изискванията за дисертационен труд, дисертацията е написана на професионален език, текстът е добре структуриран. Текстът е добре структуриран, изводите са релевантни на текста. Дисертационният труд включва задължителни елементи - обект и предмет, цели и задачи на изследването, основни хипотези, методология и научни приноси. Автореферата отговаря на изискванията, а научните приноси са коректно изведени, цитирани основни източници по темата, цитирани са основни правни документи, без които темата би била неточна и непълна.

Първа глава включва терминологични определения за конвергенция на медийната среда, разпространение на телевизионни програми чрез кабел и цифрова телевизия, за спецификата на регулаторната рамка, за условията, при които работят доставчиците на медийни услуги у нас, спецификата на обществените и търговските доставчици на медийни услуги. Втората глава се занимава с определение и класификация на медийно съдържание, медийни услуги, доставчещи на медийни услуги и тяхната дейност. В Трета глава се анализира телевизионната програма като правопораждащ факт, но и като авторски продукт. Телевизионната програма днес е преди всичко пазарен продукт, който обаче влияе на аудиторията и изгражда естетически и културни ценности в съзнанието на зрителя. В четвъртата глава на разработката докторантката се занимава с Авторското право и сродните му права при преотстъпване на права за излъчване и разпространение на телевизионна програма. Според мен, това е същностната, като съдържание, за текста глава на дисертацията. Приемам въвеждането на понятието "платформен оператор" за днешната дигитализирана телевизионна среда. Темата е развита добре, проучени са документи, отнасящи се до управлението и преотстъпването на права за медийно съдържание в България. Всичко това ми дава правото да кажа, че този труд може успешно да бъде защитен.

3. Публикациите по темата

Публикациите на докторантката Людмила Цолова са по темата на дисертацията и включват три заглавия - в Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация, доклад и публикация, приета за печат за Годишник на департамент „Масови комуникации“- НБУ и доклад и публикация, приета за отпечатване в Сборник на катедра "Медии и обществени комуникации"- УНСС. Смятам, че представените научни публикации покриват изискванията за ОНС „доктор“ и отразяват посоката на изследванията на докторантката.

4. Научни приноси

Представената дисертацията е оригинално научно изследване, което по моя преценка, съдържа няколко основни научни приноса, които са коректно изведени от докторанта. Някои от тях са: актуалността на темата, изброените проносни моменти за авторските права и българските практиките при договаряне на права за преотстъпване и излъчване на медийно съдържание. Към приносите мога да причисля правилно

избраната методологията и интердисциплинарния подход при разработката на темата, събирането и систематизирането на редица документи, систематизация на технологичните промени на медийната среда и промяната в правен аспект на разпространение на медийно съдържание, избор на предварително заложените хипотези.

5. Препоръки към докторанта по темата на дисертацията.

Всеки текст може да бъде подобряван. Според мен може да бъде намален обемът на първата част, да бъде засилена връзката между отделните компоненти на дисертацията, да бъдат изведени някои от понятията, и да се очертае повече линията на развитие на българската съдебна практика и проблемите, свързани с авторските права и разпространението на предаванията по лиценз. Текстът се занимава с проблем, който е малко изследван, затова препоръчвам, при преработка, да бъде издаден. Тези забележки не намаляват достойнството на текста, те са с цел неговото подобряване.

6. Заключение

Представената докторска дисертация е оригинално научно изследване, което отразява теоретични знания, познаването на юридически практики, свързани с договарянето и преотстъпването на права за медийно съдържание у вас. Тази дисертация разширява изследванията на регулацията на медийната среда и телевизионния пазар у нас, очертава характеристики в сравнителен план с другите европейски страни.

Като изхождам от всичко казано до тук, и като изтъквам достойнствата на представения текст, убедено **препоръчвам** на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Людмила Цолова-Борисова, редовен докторант в катедра "Комуникация и аудиовизуална продукция" за нейната дисертация на тема: "Преотстъпване на права за излъчване и разпространение" по професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки", научна специалност "Журналистика- електронни медии"

София, 05.2018г.

Подпис:

Доц. д-р Теодора Петрова